

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăni Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Centralism
Dualism
Federalism.— Acest articol ne vine dela un amic al cauzei noastre,
care promite a colabora și pe viitor la Tribuna. —

Viena, 5 Martie n.

Când privim cauza Românilor din Transilvania și Ungaria din punct de vedere mai înalt, atunci trebuie s'o privim în relațiune cu stările celorlalte popoare din monarhia austro-ungară, adică în relațiune cu starea internă și externă a monarhiei întregi.

După noi, situația monarhiei în interior și locul ce-l ocupă în exterior, în concertul popoarelor europene, depinde dela situația naționalităților. Dacă naționalitățile sunt sub mână puterii centrale, dacă vechile lor instituții și tradiții sunt nesocotite, dacă limba lor e persecutată și li se impun cu forța alte legi, alte obiceiuri, alte tradiții și altă limbă, monarhia noastră va avea o situație internă anumită: lipsă de cohesiune, frământări, neliniște, slăbiciune totală, momentul de dislocare apropiat. În afară de monarhie pe care nu se poate conta în mod serios, monarhie care nu-și poate îndeplini misiunea ce are în centrul Europei, de a servi ca barieră în contra puhoiului slav.

Din contră, altă situație poate avea monarhia în afară, când în lăuntrul trăsăturilor distincte ale diverselor rase, obiceiurile lor, limba lor, nu sunt nesocotite, când naționalitățile se pot guverna în libertate, când își pot dezvolta toate facultățile după genul lor național, cu un cuvânt, când chestiunea naționalităților este rezolvată în sensul egalei îndreptățiri. În un asemenea caz, popoarele monarhiei sunt devotate patriei comune, gata să-și apere statul, în care domnește egalitate și democrație, precum și bunurile naționale. Deci, monarhia prezintă o mare forță de cohesiune și rezistență; alt preț se pune pe ea în afară și poate subveni cu succes la necesitățile europene.

Mărginindu-ne a spune numai că, noi Români avem cutare și cutare revendicări autonomiste și naționale, fără să cercetăm ce relațiune are chestiunea noastră cu stările celorlalte naționalități din monarhie, și chiar cu situația întregii monarhii în afară, am apuca un drum care nu ne-ar pute duce tocmai la rezultatele dorite. Am face aproape aceiași greșală, pe care o fac până la un punct și Cehii, când vorbesc de reînființarea statului istoric boem, care nu s'ar pute reînființa decât cu nesocotirea celor 2 1/2 milioane de Nemți din Boemia. Atunci în loc de două națiuni stăpâne în monarhie ar exista trei, ear' chestiunea naționalităților ar fi tot o problemă mare ca și azi.

Trebuie să ne dăm silința să convințem Europa, și mai cu seamă Europa centrală, că chestiunea română este strins legată de chestiunea celorlalte naționalități oprite, că formează asemenea o chestiune de viață pentru monarhie și că, rezolvarea chestiunii române așa cum o pretendem noi, e spre binele și folosul monarhiei, ear' că monarhia n'are dumani mai teribili decât în partisanii dualismului, adică în partisanii stărei actuale.

După revoluția dela 1848, în a doua jumătate a secolului acesta, schimbările interne prin care a trecut monarhia noastră sunt foarte importante. Chestiunea naționalităților însă, a fost și este neconținut la ordinea zilei, din cauză că n'a fost rezolvată în interesul imperiului monarhiei, ci numai în folosul a două națiuni: Nemții și Maghiarii, în paguba națiunilor slave și române.

După centralismul absolut (1849—1859) s'au făcut câteva mici și timide încercări federaliste, pe baza autonomiilor provinciale, și apoi s'a aplicat dualismul, care cu mari greutate a reușit să amâne resol-

virea adevărată și trainică a chestiunii naționalităților.

Experiențe s'au făcut numai cu centralismul și cu dualismul, cu federalismul însă nu. El a fost formulat, mai întotdeauna într'un mod incomplet, propus, discutat puțin și apoi aruncat, mai cu seamă din cauza cerbicoasei opozițiuni a Maghiarilor.

Fără o constituție federalistă monarhia a fost departe de a se consolida. După 30 ani de experiențe costisitoare de dualism, monarhia este pusă în alternativa următoare: ori dislocare finală, ori federalism.

Cele ce spunem sunt atât de adevărate, încât ziare mari din occidentul Europei, cum bună-oară *Le Temps* (2 Martie 1898), văd scăparea numai în federalism. De asemenea, reviste importante engleze, ca *Contemporary* (numărul pe Februarie 1898), vorbesc de ruina de neînlăturat a Austro-Ungariei, și că, primul act al acestei drame va fi anexarea Boemiei de către Germania.

După experiența centralismului și dualismului numai rămâne azi monarhiei decât să intre franc pe calea dualismului. Și se nu ni-se spună că federalismul a fost încercat și n'a isbutit, căci n'a fost încercat în mod serios nici odată. După absolutismul lui Bach s'a proclamat regimul constituțional, prin diploma dela 20 Octomvrie 1860. Acest regim, prima încercare federalistă, n'a durat decât patru luni și a căzut din cauza opoziției violente a Maghiarilor și Nemților. În 1861 Febr. 26, prin o patentă imperială, s'a octroat o nouă constituție, liberală dar' centralistă, sub inspirația lui Schmerling, cu dietele și autonomiile așa zise provinciale. Și acest regim cu o nuanță de federalism, a trebuit să cadă din cauza Maghiarilor, cari voiau restabilirea statului istoric ungar. Regimul a fost suspendat la 1865 în ajunul războiului cu Prusia. Dela 1865—67 au fost propunerile federaliste ale lui Belcredi, dar' au căzut și ele, prin proclamarea dualismului maghiar.

O altă tentativă de constituție federalistă a avut loc sub ministerul lui Hohenvert în 1870—71. S'au opus earăși ca totdeauna, Maghiarii și Beust, nascocitorul dualismului austro-maghiar. În fine, politica federalistă a ministrului Taaffe care a durat 14 ani, și care n'a reușit, între altele, din cauza opozițiunei ce o găsea în regimul dualist.

Cum vedem, de o jumătate secol aproape, e o luptă necurmată între principiul federalist și principiul centralist, fie sub forma centralismului nemțesc, fie sub forma dualismului maghiar.

Regimul centralist, absolut, care a durat 10 ani, dela 1849—59, și care s'a prăbușit în războiul cu Italia, a fost o mare nenorocire pentru toate naționalitățile din monarhie. Ori-ce viață politică încetă în Austria. Toate drepturile naționalităților încalcate, limba nesocotită, impunându-se limba germană ca limbă universală în monarhie. Finanțele erau într-o disordine de nedescris. Datoria creștea dela 1 miliard de florini la 2 miliarde 400 milioane, cu toată urcarea impozitelor.

După căderea centralismului nemțesc, se începe cum am văzut, era încercărilor constituționale federaliste, care nu durează decât 6—7 ani până la stabilirea dualismului. Dar' toate aceste încercări federaliste, precum și acele care au urmat după dualism nu se asemănau deloc cu timpul larg și serios al federalismului elvețian, sau cu acel al Statelor-Unite din America. Toate sistemele erau mitigate și considerabil atenuate. O singură propunere serioasă s'a făcut dela 1860 și până azi, în ajunul dualismului, așa numitul federalism *Gruppen-system* asemănător cu federalismul Statelor-Unite din America, al ministrului Belcredi. Federalismul lui Hohenvert a fost pe baza drepturilor istorice, cari azi nu mai corespund cu hotarele etnice ale naționalităților. Cel al contelui Taaffe era pe baza concesiunilor fragmentare: se făceau con-

cesiuni unor naționalități, se nesocoteau altele.

Toate încercările federaliste, așa incomplete cum au fost, au căzut mai cu seamă din cauza Maghiarilor, cari au dorit să aibă preponderanța în regatul s-tului Stefan asupra tuturor celorlalte naționalități până-ce vor fi maghiarizate. Au reușit Maghiarii dela 1860 și până azi să împedecă federalismul, dar' l-au aminat numai, căci azi el se impune, ca singura salvare a monarhiei. Popoarele slave din Austria, precum și cele din Ungaria împreună cu Românii, vor da lovitura de grație dualismului. Sistemul acesta, așa de greu mișcat, nu mai poate dăinui, căci îndădușe viața națională a Slavilor și Românilor.

Experiența federalismului trebuie începută cu adevărat și în mod cinstit. Trebuie ca toate popoarele din monarhie să găsească în statul federativ garanțiile unei existențe naționale, libere și autonome. Austro-Ungaria nu este și nu poate fi o putere germană sau maghiară, dar' o putere care trebuie să reprezente totalitatea națiunilor sale. Altfel — repetăm — Austro-Ungaria nu prezentă nici o unitate, nici o cohesiune, ci e în ajunul unei dislocări finale.

Când federalismul național va fi introdus, luptele naționale vor înceta, pentru-că nu vor mai avea obiect. O solidaritate puternică se va stabili între naționalități pentru progresele interne, zădărnice de centralism și dualism, și pentru apărarea exterioară.

Prin federalism monarhia noastră va deveni un puternic stat de progres, de civilizație și de democrație.

Sibiu, 8 Martie n.

Rectorul din Budapesta și cultura română. Constatăm un fapt simptomatic. Dl *Herczegh Mihály*, rectorul universității regeste din Budapesta s'a adresat în limba română către toate zările românești din patrie cu rugarea să publice în traducere românească, făcută gata, diploma ce universitatea din Budapesta a dat M. Sale Reginei Elisabeta a României, și „alocutiunea” sau comitiva rectorului, dată din acel prilej.

Frăpate de sigur de această prevenire, și în considerarea Augustei persoane de care se tractează, zărele noastre toate au și publicat actele din chestiune.

Ni-se impune însă întrebarea:

De ce a căutat dl rector atâtea publicitate pentru aceste acte?

Va fi poate și o dosă de ambițiune personală la mijloc, dar' este și un scop politic, credem noi, la care țintește dl *Herczegh Mihály* și prin dînsul guvernul unguresc.

De unde atâtea prevenire față de noi, încât ni-se scrie românește, ba dl rector s'și subscris românește: „*Dr. Michael Herczegh*!”

Toată stima persoanei dlui *Herczegh Mihály*! Dînsul însă face și politică, și poate mai multă politică decât știință; ba și în știință, dînsul vîră politică, și sub aparențe științifice sub aparențe de artă și literatură, caută a servi scopuri politice.

Acum dînsul, și cercurile, ce-i stau la spate, vreau să ne facă a crede, pe noi și lumea întreagă, că ei iubesc limba română, au mare interes de a cunoaște cultura și literatura română și cearcă a studia viața spirituală a poporului nostru.

Ei bine, aceste proceduri sînt simple amăgiri. Pot să fie foarte rafinat ticluite, pot să fie învăluite în haine foarte specioase, pot să fie magnifice chiar, dar' tot amăgiri rămân, pentru-că faptele lor fac o bruscă contradicție vorbelor lor.

Vom reveni.

Guvernul maghiar și federalismul. Am remarcat ieri, cum mai ales zărele guvernamentale din Budapesta se tem, că cu contele *Thun* revine în Austria sistemul federalist.

Pester Lloyd relevă din coloritul politic al noului prim-ministru nota de *federalist*. Se mîngăie însă că nu va în-

cerca aceasta. Organul german al guvernului maghiar fi da contelui *Thun* autorizație chiar și pentru *absolutism*, numai să nu introducă federalismul.

„Fără îndoială — zice „*P. Lloyd*” — el are un program clar circumscris și fără îndoială se va strădui de a realiza acest program în conțelegere cu partidele și naționalitățile, dacă e posibil, fără ele, și chiar în contra lor, de va fi de lipsă.”

Va să zică: mai bine *absolutism*, decât *federalism*.

Alt ziar guvernamental, *Pesti Napló* scrie:

„Unde ar sînjunge lucrurile dacă în Austria s'ar realiza programul, că punctul de greutate al puterii legislative să se transpună în dietele provinciale și astfel să se creeze un *federalism*, în care Slavii și clericali ar juca rolul decisiv? Ce s'ar alege din *dualism* și din politica externă concepută în spiritul lui *Andrássy*? Putem noi crede, că *federalistii* slavi se vor opri la granițele Ungariei, și nu este care probabil, că se vor nisa a atrage și naționalitățile noastre în cercul influenței lor?”

Eată clar exprimată groaza de *federalism*.

„De ce te temi, nu scapi”, — zice o vorbă românească, care mai curînd, ori mai tîrziu, se va adevări și față cu aceste temeri ale guvernului maghiar.

Din Seghedin. „*Deutsche Zeitung*” din *Berlin* publică în numărul de *Duminecă* o scrisoare din Seghedin, despre temnița de stat de acolo. *Correspondentul* ziarului berlinez, un profesor, fost internat în Seghedin pentru duel, descrie starea de nesuferit a internaților și vestește în termeni energici politica de întemnițare a naționalităților, ce o face guvernul maghiar.

De present se află în „*preparandia* reg. ung. de patrioți” — așa o numește ziarul berlinez — 5 internați, 2 pentru duel și 3 pentru delict politic, toți trei Români!

O nouă siluire. Ministrul *Wlassica* a dat o circulară către toți directorii dela școalele de stat *confesionale* și comunale, în care dispune asupra sărbătorii noiei „zile naționale” de 11 Aprilie. Ministrul ordonă, ca de aci înainte în fiecare an să se sărbătorească ziua aceasta; dacă 11 Aprilie cade pe o zi de *Duminecă* sau altă sîrbătoare, atunci memoria ei trebuie celebrată în a 12-a zi ce urmează. Drept program ministrul statorește, ca unul din membrii corpului didactic să țină discurs despre legile aduse de dînea din 48 și sancționate la 11 Aprilie, apoi despre isprăvile ungurești din 15 Martie, despre proclamarea libertății presei, și a egalității ei de drept, ear' tinerimea să cînte cîntecul „*patriotice*” și să declameze.

N'am avut nimic de zis, dacă noua ordonanță ar privi numai școalele ungurești. Ea însă se adresează și școalelor noastre, pentru cari înseamnă o nouă violentare a sentimentului național.

Școală românească de fete la Cernăuți. „*Patria*” înregistrează știrea, că în consiliul școlar al Bucovinei s'a decis înființarea la Cernăuți a unei școale de 7 clase pentru fetele gr-or., cu secțiuni române și rutene, condusă unitar. Fiind chestia de mare importanță pentru frații bucovineni, cari de mult timp reclamă cu tot dreptul o școală românească de fete la Cernăuți, — confratele cernăuțean comentează faptul în prim-articol, exprimînd serioase îngrijorări, că noua școală, așa cum se contemplează ea din partea consiliului școlar, va fi un nou mîer de ceartă între Români și Ruteni, ear' nu o justă concesie făcută Românilor, cari pot fi mulțumiți numai cu o școală de fete pur românească, ear' nu româno-rutenă.

Infrățiri peste Carpați.

Eată după *Drapelul* din București unele date despre vizitele ce-și fac de un timp oficerii austro-ungari și oficerii români, precum și însemnătatea lor.

Oficeri români la Brașov.

„*Drapelului*” i-se scrie din Brașov, cu datul de 17 Febr. v. următoarele:

„Acum a venit rîndul să fie invitați oficerii români din Ploști la Brașov. Invitarea s'a îndeplinit *Duminecă* trecută de 8 oficeri trimiși la Ploști. Pe Sămbătă, în 28 Febr. st. v., sînt așteptați oaspeții români, cari vor veni tot în o corporațiune de 12 inși, însoțiți unii și de soțiile d-lor.

Li-se aranjează petreceri frumoase. Sămbătă seara se da o producțiune teatrală musicală, la care se produc tot oficerii, cîin și apoi dans. *Duminecă* a. m. se face o producțiune de cîlărit (se dansează cîdriul pe cai). Acum atîta.”

Oficeri austro-ungari la Sinaia.

„La primăvară — scrie același corespondent — când Cartea regească va fi la Sinaia, vor face oficerii din Brașov, conduși de însuși șeful garnizoanei, de dl general *Fedra*, o vizită *Maiestății Sale Regelui Carol*. E deja hotărit.

Lucrul acesta nu e fără importanță. Nu mai tîncepe îndoială, se urmărește un scop hotărît. Se poate vedea și din faptul, că la noi toate speșele s'au pus la dispoziție de ministru. Nu e deci o simplă convenire a unor oficeri, ci e un act politic, de care putem vorbi și noi.”

Impresiuni și reflexiuni.

Correspondentul *Drapelului* continuă astfel: „Și noi, vorbind verde, nu ne încantăm de privilegiștea acestei infrățiri. Nu putem privi cu drag aceste petreceri — în momente politice, în cari sîntem oșândiți să trăim acum — înfrățire și petreceri, ce se desfășură între oficerii români, cei de un sînge cu noi, și între oficerii austro-ungari îndecoșbi husari, cari au fost inițiatorii și sînt totum *factum* în treaba asta și cari, de altă parte sînt toți șovinști unguri.

Ni-se va lua poate în nume de rău, că vorbim așa în fața acestei chestiuni. Dar' nu avem ce face: sîntem aduși, ca să simțim așa.

Cum ne-am putut bucura, noi Români din Transilvania, când deodată cu vestea acelei petreceri, trebuie să auzim și să simțim atâtea persecuțiuni, ce ni-se pun în cale în toate formele.

Eată pentru-ce nu putem noi privi cu ochi buni și îmbrucători toată afacerea despre care a fost vorba și pentru-ce nu ne putem asocia cu bucuria noastră la acea înfrățire.

Nu ne mai putem mîngăia de bunătățile unei „*politice înalte*”, căci prea vedem și simțim multe și grele lovituri reale.

Ne-am făcut și noi, sau ne-au făcut răi! Și de aceea ni-se pare, că și înfrățirea de acum a oficerilor austro-ungari și români, e a nune o paradie cu scop să se facă șgomot, și oficerii țerei noastre trăesc în frățietate cu cei din România, și pentru-ca apoi în mijlocul acestui șgomot, guvernul ungar al *Maiestății Sale Francisc Iosif* se postă da în noi fără f. șă, cu succes.”

Interpelație la senat.

„Faptul acesta — scrie „*Drapelul*” într'alt loc — a impresionat rău pe toată lumea, mai ales acum, cînd Ungurii, după atâtea persecuțiuni și batjocuri aduse Românilor, mai proiectează altele n'ou, cum e de pildă proiectul dela Arad pentru purtarea de tricolor român la o înmormîntare, procesul din Muréș-Oroheiu, confiscările din Sibiu și altele.

Momentul este foarte rău ales pentru o demonstrație de prietenie și de înfrățire cu Ungurii, mai ales de natura „școala proiectată de oficerii români din Ploști.

Dl *Costescu* „*Comăneanu*” a interplat ieri în senat, în acea stă privință, pe dl ministru de războiu, care însă nu era de față pentru a răspunde.”

„Drapelul” despre înfrățire.

Din partea sa „Drapelul” mai zice următoarele:

„Vom mai adăuga, că aceste vizite au și meajunsul de a face pe Unguri să bată mână din asemenea demonstrații de prietenie, pe de o parte a-și satisfacă mândria și șovinismul, pe de alta pentru a arăta Românilor de peste munți că cei de dincoace sunt cei mai buni prieteni cu dînșii, probă înfrățirea oficerilor noștri cu ai lor.

Situația fraților noștri e așa de dură, roasă și de grea prin ea însăși, încât trebuie să ne păzim de a mai da dușmanilor lor arme nouă în contră-le.

Câtă vreme nici o satisfacție nu se dă fraților noștri și câtă vreme ei continuă a fi apăsați și batjocoriți, uniforma românească n'are ce căuta alături de cea ungurească.

Cerem dlui ministru de război a interzice pe viitor asemenea deplasate demonstrații de prietenie între oficerii noștri și cei de peste munți*.

Statistica școalelor.

De curând a apărut raportul ministrului ung. de culte și instrucție publică asupra stărei învățământului și școalelor din Ardeal și Ungaria pe 1896/7. Între datele cuprinse în el sunt multe cari privesc școlile române și sunt instructive pentru noi. Dăm aci unele mai principale din ele, și cari ne interesează mai de aproape, ca Români:

Dintre școlile superioare, la universitatea din Budapesta au fost 4330, la cea din Cluj 726 de ascultători; la politehnică au fost 1120 de studenți. În fața acestor cifre noi Români avem un număr de ascultători foarte mic: 37 universitari în Cluj și ceva peste 100 în Budapesta.

În partea raportului despre școlile medii ministrul se plânge, că e lipsă de profesori calificați; la diferite școli medii au fost aplicați în total 290 profesori fără diplomă.

Numărul școalelor medii a fost 191, anume 158 licee și gimnazii și 33 școli reale. Studenți au fost la finea anului 53.157, dintre cari, după raport, majoritatea o formează Maghiarii: 39.923 sau în procente 75.1%, Maghiari, 12.9%, Germani, 6.1%, Români, 3%, Slovaci, 2.1%, Croato-Sârbi, mai puțin de 1%, Ruteni și de alte limbi. La cifra care arată numărul Maghiarilor, trebuie să observăm, că în ea sunt cuprinși și Jidani și renegeții. Astfel numărul studenților ovrei este de 11.647. Noi, deși suntem în locul al treilea, am dat puțin îndrăg, scădând față de anul trecut numărul studenților noștri cu 0.2%; mai mare e scăderea la Slovaci, cu 0.9%.

Mai interesantă e partea a V-a raportului, despre învățământul popular. Se spune, că în privința școalelor populare se lucră în minister în două direcții: înmulțirea școalelor de stat și controlarea tot mai severă a școalelor, cari nu sunt subordonate direct ministrului (școlile naționalității). Ce înseamnă această controlă o știm! Ea privește mai mult, în unele locuri aproape numai pro-

gresul limbii maghiare, adese-ori cu neglijarea celorlalte obiecte de învățământ.

Numărul învățătorilor s'a sporit cu vre-o 500, — al școalelor cu 67. Învățători sunt în total 27.150, școli 16.951. Din acestea abia ceva peste jumătate sunt maghiare: 58.69% (9948 de școli).

Salarul s'a întregit până la 300 fl. la 493 de învățători, până la 400 fl. la 2410 învățători. Aci se spune în raport, că autoritățile școlare greco-orientale fiind contrare înfrățirii statului asupra școalelor, nu voiesc a se folosi de ajutorul oferit de stat: aici e lipsă de cele mai severe măsuri.

Numărul copiilor obligați la școală este 2,939.100, mai mulți ca în anul trecut cu 8434, ceea-ce constituie un spor foarte mic. Din acestia au frecventat școala 2,341.624 sau 79.67%, din numărul celor obligați. În Ardeal s'a ridicat cu 1%, numărul celor ce frecventează școala, dela 66 la 67%.

Cu privire la frecventare în locul prim stau Germanii: dintre 1000 de băieți umblă la școală 925. Urmează Slovaci cu 845 de băieți la 1000, apoi în locul al treilea Maghiarii cu 836, Sârbi cu 802. Abia în locul al V-lea urmăm noi cu mai puțin de 800 de băieți dintr-o mie de obligați la școală.

Această împrejurare trebuie să ne pună pe gânduri și să formeze obiect de preocupare a autorităților și bărbăților noștri de școală.

Raportul ne dă seamă și despre „învățătorii renitenți”, căci, grație stărilor anormale din Ungaria, la noi sunt și de acestia. Dacă vre-nu biet de dascăl nu arată spor în destulător în limba maghiară, după-cum doarește Măria sa șovinistă, inspectorul școlar, e declarat de renitent, care nu vrea să propună limba maghiară și e pedepsit. Astfel de învățători „renitenți” au fost 520, ear în anul anterior 459, deci li-s'a sporit numărul.

Numărul „renitenților” îl dau, se înțelege, învățătorii noștri gr.-or. și gr.-cat. și mai puțin și rom.-cat. La acești din urmă au fost 12 învățători, cari n'au voit sau n'au putut să propună limba maghiară și în 203 școli s'a arătat rezultat slab cu unguria. La gr.-cat. nu s'a arătat spor în destulător în limba maghiară în 676 de școli, la gr.-or. în 910 școli.

Se înțelege, că zările maghiare sunt scandalisate de aceste date, zicând, că maghiarizarea în școli progresează abia ca mersul melcului.

Urmările maghiarizării.

— Scrisoare particulară. —

Viena, 6 Martie.

Maghiarizarea numelor de comune și a altor nume au aflat răsunet slab atât aci în patrie cât și în străinătate. Nu au folosit nici protestul popoarelor nemaghiare, nici cererea deputației damelor săsești, din Ardeal; proiectul de lege e sancționat deja; el nu mai este proiect, ci lege în vigoare, dar fructele triumfului sunt foarte amare.

E fapt, că prin această lege guvernul a atacat adănc autonomia comunală.

Dar' asta nu înseamnă nimic pe lângă înconveniențele internaționale, ce s'au creat în comunicațiunea postelor.

Privitor la maghiarizarea numelor și altor nume *Deutsches Volksblatt*, organ antisemit din Viena, într'un articol de fond cu datul de 4 Martie n. serie următoarele:

„Să vede, că arborii șovinismului judeo-maghiar cresc în timpul cel mai scurt până la cer. O goană brută și o forțare revoltătoare urmează una după alta contra popoarelor nemaghiare în Ungaria, fără-ca acești din urmă se aște undeva vre'un sprijin. Cu cea mai mare obraznicie se dă și popoarelor, chiar și statelor străine peste nas, să violează dreptul internațional și contractele cu drept legal sunt încălcate așa încât acele nu corăspund sau sunt pedecă (șteler) egoistice chauviniste. Până acum nu s'a aflat nime micărie care să fi răsunat pe cei nevinovați pentru nenumeratele asupriri, care se fie constrins turbarea asiatică a celui „faror judeo-maghiaricus” între marginile sale caverne.”

În felul acesta scrie numitul ziar un pasaj întreg, care ne dă o iconă foarte fidelă despre modul cum sunt judecate atentatele de maghiarizare. Obraznicia lor a provocat nu numai pe singuratici, ci Europa întreagă. Presa europeană ia notițe despre stările interne al Ungariei, își cere dreptul de a delibera asupra unor lucruri, care formează legături între statele continentului, cu atât mai virtos fiindcă factorii dela cârma Ungariei năbușiți de spiritul șovinismului trec toate marginile, atacă chiar și legăturile internaționale.

Prin maghiarizarea comunelor se fac greutăți nu numai celor de acasă, inter muros, schimonosându-se numele istorice de zeci de, sute de ani usitate, ci ea constituie o șicanare, o stagnare a circulațiunii internaționale. Ocasional eu însumi m'am oconvins, că din epistolele adresate în Ungaria pe numele cel vechiu, aproape o sută au venit înapoi la locul expeditiei.

Numitul ziar vede în acțiunea aceasta a postelor maghiare apriori violarea contractului comun încheiat între statele continentului, pe baza căruia ori-ce epistolă dacă e scrisă legibil, clar cu numele locului respectiv trebuie să fie înmănușată, astăzi o mulțime de epistole venite din străinătate își pierd calea prin Ungaria. Fiindcă această șicanare e îndreptată contra popoarelor Austriei — dar' chiar și contra statelor străine.

„D. V.” însuși ridică protest contra acestei acțiuni și se provoacă la acest contract, pe baza căruia absolut nu se poate permite nici o șicanare a comunicațiunii din partea oficiilor postale ale Ungariei.

Zofron.

CRONICĂ

Sibiul, 8 Martie n. 1898

Starea Archiducesei Stefania s'a agravat earăși. După o ameliorare îmbucurătoare, Archiducesa a fost cuprinsă în noaptea de Sămbătă spre Duminică de simptome foarte serioase ale boalei de plămâni, care a pus-o la pat. Nu mai putea respira și tușea neîntrerupt; plămâni se aflau în apărind extremă. Maiestatea Sa a sosit foarte deprimat la patul bolnavei. Cei mai distinși medici ai Vienei, chemați la patul augustei bolnave, au exprimat temeri de o catastrofă

iminentă. Ziua următoare însă boala s'a mai liniștit și până acum stadiul acesta se menține.

Mulțumită publică. Subscrierul comitet al societății „Petru Maior” aduce și pe această cale sincerele sale mulțumiri Ilustrăției Sale Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, pentru ajutorul de 24 fl. dat societății. Pentru comitet: Victor Onișor, președinte, Camil Velican, casar.

Limba românească în Bucovina. Din districtul Câmpulung (Bucovina) i-se scriu *Patriei* din Cernăuți stiri bune. În mai multe comune, mai ales în sus la Fundul-Moldovei, sâtenii români refuză de a primi citațiuni nemestii.

„Ne bucurăm din inimă — scrie *Patria* — de acest început de schimbare spre bine și credem, că iubii noștri munteni vor rămâne pe calea apucată, care e bună și frumoasă. Numai să nu rămână la acest pas prim, ci să ceară și protocoale românești, sentențe românești. Toate casurile în cari nu li-se face în această privință pe voce, să ni-le spună nouă. Adresând această rugare românilor din districtul Câmpulung, sperăm că și celelalte districte române își vor face datoria și vor urma pilda bună, ce le dă Câmpulungul.”

Concurență ungurească — României. La Ungaria s'a constituit o companie de navigațiune, patronată și subvenționată de stat, cu scopul de a deservi porturile Levantului și în particular porturile Mării-Negre. În convenția încheiată între statul ungur și companie se prevede, că compania va trebui să efectueze pe fiecare an câte 72 de călătorii (36 dus și 36 întors) între Constantinopol și Galați, cu escale la Burgas, Varna și Constanța. Statul acordă companiei de navigațiunii o subvenție de aproape 200.000 lei pe an. Camerele din Budapesta vor avé să ratifice convenția aceasta imediat după terminarea discuțiunii asupra bugetelor.

Noua companie de navigație e menită încontestabil scopului de a face concurență serviciului maritim român, organizat de curând pe Marea-Neagră.

Bucovina la expoziția parisană din 1900. La 4 Martie n. s'a constituit sub prezidenția președintelui Bucovinei bar. Bourguignon comisiunea bucovineană pentru expoziția parisană din 1900. În decursul acestei ședințe a designat președintele țării comisiunii alese cercul ei de activitate și a condus discuțiunea asupra chestiunilor principale referitoare la reprezentarea Bucovinei la expoziție. Comisiunea a ales apoi două comitete speciale, unul pentru silvicultură și vânătoare, ear' al doilea pentru industria casnică, cari vor avé să raporteze despre activitatea lor comisiunii alese.

Ambasadorul sârb la Paris Garaganin a răposat ieri, în urma unei boale îndelungate. Cadavru va fi transportat pe chelutaiul statului sârbesc la Belgrad, unde va fi înmormântat.

Atentat socialist. Din comitatul Baranya se anunță, că socialismul se răspândește și pe acolo cu multă putere, agitănd populația, care începe a se deda la acte violente. Așa în comuna Kásád un atentat s'a comis asupra învățătorului local, care luptă contra socialismului. Un glonț a pătruns prin fereastră în odaia învățătorului, care tocmai sta la cină cu familia. Din norocire, glonțul n'a nimerit pe nimeni. Necunoscuții atentatori sânt după toată probabilitatea — socialisti.

Fundațiune culturală. „Biserica și Școala” dela Arad anunță, că moștenitoarea răposatului asesor și referent școlar din Arad Dr. G. Popa, aș Popa, a făcut în amintirea răposatului ei frate o fundațiune de o mie florini cu mențiunea, ca interesele să se în-trebuințeze pentru ținerea unui parasias în fiecare an în biserica din Campani, precum și pentru scopuri școlare-culturale.

Broșură socialistă în 200.000 exemplare. Comitetul central al socialiștilor din Ungaria a tipărit în 200.000 exemplare o broșură socialistă scrisă în termeni foarte agitatoci. Broșura atacă de tot violent guvernul pentru măsurile extraordinare luate contra socialiștilor și amenință cu revoluție. Poliția din Budapesta, care a aflat despre proclamația abia după răspândirea ei, a arestat o mulțime de socialiști.

Archiducele Otto — contra Budapestei. Acum vre-o două luni, foile ungurești vesteau cu bucurie triumfală, că Archiducele Otto s'a va stabili permanent la Budapesta. Pe urmă însă, — toate au tăcut, în chip misterios.... De ce? — Ni-o explică o știre publicată zilele acestea în *Arad és Vidék* privitor la balul Curții aranjat de-ună-zile la palatul din Buda. Se spune în această știre, că o damă din aristocrația maghiară exprimându-și Archiducelui bucuria „patriotică” asupra stabilirii lui la Budapesta, — Archiducele i-a răspuns: „Keine Idee! Es fällt mir gar nicht ein, mich in so Juden-Nest hinein zu setzen!” Pe românește: „Nici idee! Nu-mi trece de loc prin minte, să mă stabilesc într-un astfel de cuib jidovesco!” — Cuib jidovesco! — O caracteristică mai adevărată nici că se poate da orașului ce se zice — „capitala Ungariei!”

Un duel mortal a avut loc zilele acestea la Roma între deputatul Cavallotti și ziaristul Maola. Arma a fost sabie; — condițiile de luptă cele mai grele. Sfrâșitul duelului a fost mortal; Cavallotti a rămas mort pe teren. În parlamentul italian, Cavallotti aparține elementelor intransigente; era actor distins și luptător fervent.

Mâncat de canibali. Din *Bruxella* se anunță, că agentul unei firme de acolo, înșarcat cu afaceri la Kongo, a fost ucis și mâncat de canibali din Lucolila. Faptul s'a descoperit așa, că nu mult după dispariția nefericitului niște Europeni i-au găsit în Lucolila numai capul.

Posta Redacțiunei.

Dlul I. Morariu în *Laza*. În anunțul ce ai cetit în „*Tribuna*” stau și condițiunile de abonament la *Enciclopedia*, astfel:

„Abonamentele se fac la librăria W. Krafft în Sibiul, ear' pentru România la librăria Müller & Storck în București, și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă (30 fasc. — fl. 80 — sau lei 75 —); prețul de prenumărare se poate plăti însă și în rate pentru câte 5 sau 10 fascicole a fl. 1., respective lei 2.50, totdeauna anticipativ. Abonaților li-se trimite numai fasciculele plătite înainte.”

An apărut până acum 6 fascicule. Al 7-lea apare în curând.

La

Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea ziarului „*TRIBUNA*”

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Baronul Delaborde.

— Roman —

de

Marcel Frevost.

(Urmare).

Așa cred, că eu am făcut asupra dînșului efect tocmai contrar. Eram în vîrstă în care ne desvoltăm foarte grabnic și el mi-a dat să înțeleg, că această desvoltare a fost foarte avantajoasă pentru mine. El însuși n'a îmbătrânit mai tare, același unchieș venerabil, cu părul seu alb, moale ca mătasa și peptănat totdeauna desceplionabil. Ochii încă tot îi mai luciau, buzele îi erau roșii, dinții neștirbiți. Și acum era tot așa de elegant, ca mai înainte și cel mai de spirit, cel mai comlesant om în orașelul nostru. Dar' nu te mira! Nu mai eram copilă și — am văzut Parisul.

De bucuria reîntoarcerii mele, baronul a aranjat o festivitate, despre care încă și acum se mai vorbește prin oraș. Teatre de diletanți, bal și cină, iluminații, cu un cuvânt nu a lipsit nimic.

Nu mă certa, iubite părinte, dacă-ți mărturisesc că am avut mult noroc și aceasta m'a făcut fericit. În Paris, când se întempla să mă aflu la mătura-mea d'Hortisol, oamenii

niți nu mă luau în seamă, o fețișcăuă mitică, de 15 ani. Aici în Châtellerault însă mă înconjură gloria educațiunii parisiane și multe învățasem deja dela colegile mele, în ceea-ce privește frizura și toaleta. Atât de statornic mi-au făcut curte, încât membrii de sexul feminin ai societății se indignaseră și începuseră a mă invidia. Îndeosebi garnisoana locală m'a distins la conversație.

Cam 20 de oficeri dela infanterie și artilerie erau în orașelul nostru și femeile din Châtellerault toate în ei își concentră speranțele amoroase. La balul acesta toți ziceau la picioarele mele și eu umită și însefășită îi lăsam să mă curtenească. „Mi-se plăcea, ca-și-cum în toți de-ardindul aș fi puțintel amoresată. Înainte de toate era acolo un oficer (locotenent), al cărui păr blond și creț re-sista la ori-ce șofortare a periliilor și ai cărui ochi bruneți erau ca două pete de cafea — pe scurt, care mie-mi plăcea foarte mult și pe care la cotillon foarte adese-ori mi-l alegeam de dansator. Așa cred, că bătrânul meu amic, care de mult deja nu mai juca, observase aceasta, căci la cină, când spre cel mai mare regret al meu a trebuit să sed lângă el, s'a grăbit să-mi aducă la cunoștință, că locotenentul Desfeuilles e un păcătos împelitat, cauzatorul nefericirii multor familii și compromiștorul și mai multor fete tinere. Mie toate acestea îmi erau foarte indiferente.

Din această seară lupepând relațiunile dintre mine și bătrânul meu amic au devenit hotărît altele. Aceasta încă am observat-o numai decât, dar' n'a făcut asupra mea nici o impresiune. Încă tot îi mai iubiam foarte tare, comlesanța lui mă măgula și dacă ar

fi abzie de ea, i-aș fi simțit lipsa foarte mult. Ba aș fi devenit chiar și jaluză, dacă ar fi curtenit pe alta. Acum însă am început să joc cu el o comedie.

Nici un fel de autoritate nu mai avea asupra-mi, ba sjunsesem a-l purta de nas. Cochetam cu el în mod de necreuz și atât de prevenitoare i-mă arătam une-ori și atât de rezervată alte-ori, așabilă, caprițioasă de alte-dăți și încercam total pentru-ca să-l fac jaluz. Nu crede, că aceasta am făcut-o din răutate. Nu mi-ar fi trecut nici-când prin minte, să-i cauzez durere — mai târziu am dat dovezi despre aceasta. Apoi nici nu cred că el s'fi suferit, din contră, băbocul de amoresat părea chiar că întinerește prin acest joc tineresc. Doar' acum îi concedeam cu mult mai multe, ceea-ce decât mai înainte. Pe atunci mă înfricase și se juca cu mine ca mătă cu șoarecele. Ce fel de plăcere putea să aște în faptul, că unei fete tinere, pe care toți ceilalți puteau fără teamă s'o sruțe pe frunte, să-i sruțe în secret mână. Dar' acum am devenit domnișoară, pe care nu mai era permis a o sruța nici pe frunte, nici pe obraz. Foarte mult era deja și dacă permiteam cuiva să-mi atingă virful degetelor. Făceam ca-și-cum acestui act i-aș fi fost atribuind foarte mare însemnătate; numai atunci îi întindeam „mâna asta, mâna asta frumoasă” — după-ce mai întâiu se rugase b'nîșor pentru ea. Ne jucam încă tot ca mătă cu șoarecele, dar' eram deja șorecel obraznic, care se juca cu bătrâna, neputincioasa pisică.

Astfel a trecut timpul ferilor, după aceea un an în claustru, earăși ferii — încă un an, și așa mai departe.

Nu mai trei ani petrecusem astfel, și mie mi-se păreau ca-și-cum ar fi durat o vecinie. Vinea în claustrul-Madonna, vietele la mătura-mea d-na Hortisol, lunile de vară în Châtellerault și reîntoarcerea la Paris. Ah timpurile acelea frumoase, miraculoase, când în claustru sîntem scotite între „cele mari”, când stăm în pragul vieții, de jumătate sîntem încă copile și nu avem nici un gând, când nu știm încă ce e resignațiunea, ci numai o viață plină de speranțe vedem înaintea noastră!

Ca-și-cum am fi deja cu mână pe cleampa ușei — dincolo de ușe e viața, bucuria, amorul — n'avem decât să pășim pragul, ca să intrăm de tot în ea.

Dar' la tot cazul ne simțim cu mult mai fericiti înainte de ce am fi deschiș ușa.

Îți vei aduce doar' aminte, dle abbé, că numai în luna trecută am părăsit claustrul, pentru-ca să mă reîntorc definitiv la părinții mei în Châtellerault. Am spus deja, că viața în orașelul nostru nu e tocmai plătitoare. Abstrăgînd dela scărboasa politică, care aici a dat naștere certelor și dușmăniilor, în general trăim totuși în deplină pace unii cu alții. Îndeosebi ofierii concuă în mare parte, ca să ne putem petrece bine, ca să putem umbla la baluri. Sigur, damele de lumea mare, parisienne pot să zimbească cu compătimire asupra acestor distracții, cari satisfac pe deplin exigențele unei nevastăfe dela sat. Ofierii noștri cari aparțin mai ales artileriei, se schimbă tot din doi în doi ani, dar' numărul lor rămâne totdeauna același și fiindcă pe mine nu tocmai unul anumit m'a interesat, mi-a fost de tot egal, ori de au rămas cei vechi, sau au venit în locul lor alții noi. În totdeauna se

aflu între ei câte un locotenent, ori căpitan, care juca bine și cu care puteai conversa bine și care afară de aceea avea și bunul gust să joace mai ales numai cu mine. Un astfel de tînăr distins din parte-mi — numitu-s'ar fi Desfeuilles, ori d'Erbelincourt, ori Rodrigues — era miel negru în ochii bătrânului meu amic. După aceea îmi ținea prelegeri despre impertinență, despre ridicula micime de suflet a politehnicilor și despre alte asemenea lucruri edificatoare. Atăta îmi tot vorbea, până-ce-mi înărădăcina în creeri aceste lucruri.

Căci bătrânul meu amic îți repeta des bēdada, în adevăr îmbătrânise deja și numai dovadă despre sincerul meu amor era faptul, că am luat cu durere cunoștință despre această îmbătrânire. În exterior era încă tot omul svelt, conservat, dar' simțul față de comic, agerimea minții începuse a i-se întunece. După-cum zicea adese-ori colonelul nostru Remy:

— Sărmanul baron își perde simțurile. Nu mai eram deja singură, care își făcea haz de curtenirile sale stângace, acum și în ochii oamenilor devenise ridicul bătrânul meu amic. O simțeam aceasta și suferiam prin ea. Răutatea celorlalți a început să mă îndrepte pe mine. Dar' cum să-l clarific? Era imposibil să-i vorbesc despre toate lucrurile. Căruse dela mine formal, ca cea mai mare parte a serilor de conveniri sociale să i-o jortfescă lui.

Bucuros îi jucam farse ca să-l mulțumesc, dar' numai între anumite margini; acest ca însă a trebuit să hotărască asupra vieții mele și de aceea voiesc să-ți dau despre el o referadă detaliată. (Va urma).

„Fortuna“, institut de credit și economii, societate pe acții în Rodna-veche.

Active.	I. Contul bilanțului.		Pasive.		
Capital alocat	107506	43	Capital acționar	20000	—
Interese restante	2629	72	Depuneri cu interese	64575	50
Inventar după amortisare de 10%	551	42	Credite	13000	—
Acți de bancă a fondului de rezervă	790	—	Reescompt	12288	—
Venitul acestora	48	50	Fondul de rezervă	3562	97
Efecte	135	—	Dividendă neridicată	182	25
Imobile	1340	—	Interese anticipate	866	35
Diverse conturi active	1275	07	Profit curat	3145	41
Cassa în numerar	3844	34			
	117620	48		117620	48

Debit.	II. Contul profitului și a perderilor.		Credit.		
Interese a) după depuneri	1812	16	Interese	8262	36
" b) de reescompt	706	86	Provisiune	2065	59
" c) după credite	930	47	Interese de întârziare	489	78
Dare de stat, comunală și comitatensă	620	10	Diverse	147	72
" rente	436	53			
Salare "	1352	—			
Chirie de casă	52	—			
10% amortizare din mobilier	43	79			
Pretensiuni neincasare	250	—			
Cumpărare de realități	1340	—			
Diverse	277	13			
Profit curat	3144	41			
	10965	45		10965	45

Cuponul pro 1897 se răscumpără cu 2 fl. 25 cr. (9%). — Fondul de rezervă cu finea 1897 face 4600 fl. v. a.

[789] 1—1

Rodna-veche, la 31 Decembrie 1897.

Directorul: Gerasim Domide m. p. Cassarul: Ioan Issip m. p.
Controlorul: Inocențiu Clain Porcius m. p. Secretarul: Nicolau Mureșan m. p.

Membrii direcțiunii: Zagyva Mihály m. p. Pamfilu Grajini m. p. Lazar Avram m. p.

Membrii consiliului de supraveghere: S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.
Rodna-veche, la 8 Martie 1898.

Leontin Pop m. p. Cosma Cotul m. p. Silvestru Mureșan m. p.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu preț redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiuni de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus de la 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăciutul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărătnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năseului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu preț redus de la 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gervay. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un petitor îndărătnic. Novela de Björnson (1866). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantaziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantaziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgarciutul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nucul-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăta. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalina pînărarni. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

72. sz.
1898. vgr.

[748] 1—1

Arverési hirdetmény.

Alóltírt bírósági végrehajtó sz 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbíró-
ság 1897. évi 5497. számú végzése következté-
ben Dr. Francu Amos nagyszabeni ügyvéd
által képviselt „Mielu“ pojanai takarékpénz-
tárnak a javára Ursuleszku István és neje
Irma szerdahelyi, Susana Dumitru pojanai és
D-n Genie ródi lakosok ellen 325 firt és jár.
erejéig 1897. évi december hó 22. és 23-án
foganatosított kielégítési végrehajtás utján le
és telíteltelt és 1907 firta becsült házbutor,
gazdasági felszerelések, bor, búlköny, tehén,
ló kocs, tűzifa, ruhanemű stb. álló ingó-
ságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szerdahelyi kir. járás-
bírótság 5797/1897. p. sz. végzése folytán 325 firt
tökekövetelés, ennek 1897. évi szeptember hó
16. napjától járó 8% kamatai és eddig össze-
sen 77 firt 75 kiban bíróság már megállap-
ított költségek erejéig Szerdahelyen I. és II.
végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszköz-
lésére 1898. március hó 17. napjának délelőtti
11 órája és folytatólag 1898. március 18-án
d. e. 9 órakor pojanai III. végrehajtást szen-
vedő lakásán és 1898. évi március 19-én d. e.
8 órakor ródon IV. végrehajtást szenvedő la-
kásán, határidőül ezennel kiűzetik és ahhoz
a venni szándékozók oly megjegyzéssel hív-
nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi 60. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében
kézpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek
becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Szerdahelyen, 1898. évi már-
cius 2. napján.Scherer Gáspár,
kir. bir. végrehajtó.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vițeri, de lăp-
tări etc. și instrucțiuni trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

Înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“.
(280 pagini mari).Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra de la

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de“

O carte de mare preț pentru toți profesorii,
dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografiei“,
societate pe acțiuni în Sibiu.Totmai a apărut și se ață de
vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

Export de stofe numai pentru privați.

O bucată de 3.10 metri,
din care ese un rînd
întreg de haine bîr-
bătești costă numai

fl. 3.10 stofă de lână bună	lână curată de oaie.
fl. 4.80 stofă de lână bună	
fl. 7.50 stofă de lână fină	
fl. 8.70 stofă de lână fină	
fl. 10.50 stofă de lână cea mai fină	
fl. 12.40 stofă de lână engleză	
fl. 13.95 stofă din kangarn	

O bucată pentru un rînd de haine negre de salon 10 fl.

Stofe pentru pardesiu dela 3.25 metru în sus; loden în răpitoare color, 1 bucată
6—9.95 fl.; Peruvienne și Doskings, stofe de talar pentru oficiali de stat, tren,
judecatori. Kamgarn foarte fin și Cheviots, precum și stofe de uniformă pentru finanți
și gendarmi, etc. etc., speadează cu prețurile de fabrică.

Depozitul de fabrică de stofe, prea cunoscută ca reală și solidă

Kiesel-Amhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

În atențiune! P. T. publicul se face atent cu deosebire, că la comandarea directă a
stofelor e cu mult mai ieftină, decât cumpărându-le dela comercianți. Firma Kiesel-
Amhof în Brünn trimite toate stofele pentru prețuri cu adevărat de fabrică, fără
socoteală de rabat.

[533] 5—24

Vestite
Sămînțuri de flori și legumi
ale lui
Mauthner
în
pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare improcolată
„Ursul“
se pot căpăta în toate
băcăniile și ferăriile
mai mari. [377] 14—17

NB. Numai pentru pachetele în-
chise, provăzute cu figura ursului și
signate cu numele Mauthner, cum
arată figura alăturată, ia firma Edmund
Mauthner în Budapesta, strada
Andrássy 23, garanție deplină pentru
sămînțuri proaspete și veritabile.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile

profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria“ noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. „Die Aromunen“, (Macedo-Români).
Vol. I. „Land und Leute“, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand
pe la Românii din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se inter-
esează de frații sei. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul
de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică
costă fl. 6.20
Vol. II. (Völkertliteratur), cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu
traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă fl. 5.—
2. „Vlach-Meglen“, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4
ilustrațiuni, fototipie, costă fl. 2.25
3. „Die Sprache der Olympo-Wallachen“, cu o introducere despre popor, volum de
144 pag., costă fl. 1.85
4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca“, conținând
lucrările lui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români:
„Primul raport“, (1894) de 157 pag. costă fl. 1.85
„Al doilea raport“, (1895) de 224 pag. costă „ 2.80
„Al treilea raport“, (1896) de 332 pag. costă „ 3.80
Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toți Românii inteligenți; celelalte se reco-
mandă bărbăților de specialitate. Toate sînt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.